

LIIKENNE- JA VIESTINTÄVALIOKUNNAN MIETINTÖ 17/2012 vp

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi laivaväestä ja aluksen turvallisuusjohtamisesta annetun lain muuttamisesta

JOHDANTO

Vireilletulo

Eduskunta on 13 päivänä marraskuuta 2012 lähettänyt liikenne- ja viestintävaliokuntaan valmistelevasti käsiteltäväksi hallituksen esityksen eduskunnalle laiksi laivaväestä ja aluksen turvallisuusjohtamisesta annetun lain muuttamisesta (HE 158/2012 vp).

Asiantuntijat

Valiokunnassa ovat olleet kuultavina

- hallitusneuvos Anna Sotaniemi, liikenne- ja viestintäministeriö

- ryhmäpäällikkö Stella Wallenius, Liikenteen turvallisuusvirasto TraFi
- johtaja Heikki Hyyryläinen, Meriturva
- opetusneuvos Markku Karkama, Opetushallitus
- koulutuspäällikkö Tero Virtanen, Länsirannikon Koulutus Oy WinNova
- puheenjohtaja Simo Zitting, Suomen Merimies-Unioni ry
- asiantuntija Riku Anttila ja asiantuntija Jessica Troberg, Suomen Varustamot ry.

HALLITUKSEN ESITYS

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi laivaväestä ja aluksen turvallisuusjohtamisesta annettua lakia. Esityksellä varauduttaisiin ensisijaisesti kansainvälisen merenkulkijoiden koulutusta, pätevyyskirjoja ja vahdinpitoa koskevan vuoden 1978 yleissopimuksen liitteeseen ja sopimukseen liittyvään säännöstöön vuonna 2010 hyväksytyjen muutosten voimaantuloon. Muutokset koskisivat merenkulkijoiden pätevyys- ja koulu-

tusvaatimuksia. Lakiin ehdotetaan lisäksi tehtäviksi eräitä teknisiä muutoksia ja tarkennuksia sekä lisättäviksi valtuutussäännöksiä, joiden mukaan valtioneuvosto ja Liikenteen turvallisuusvirasto voisivat antaa tarkempia säännöksiä yleissopimuksen määräysten täytäntöön panemiseksi.

Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan alkuvuodesta 2013.

VALIOKUNNAN KANNANOTOT

Perustelut

Hallituksen esityksen perusteluista ilmenevistä syistä ja saamansa selvityksen perusteella valiokunta pitää esitystä tarpeellisena ja tarkoituksenmukaisena. Valiokunta puoltaa lakiehdotuksen hyväksymistä seuraavin huomautuksin.

Esityksellä ehdotetaan toimeenpantavaksi merenkulkijoiden koulutusta, pätevyyskirjoja ja vahdinpitoa koskevan yleissopimuksen (STCW-yleissopimus) vuoden 2010 muutokset ja valmistaudutaan vähimmäiskoulutusdirektiivin (2008/106/EY) sekä eräiltä osin erityyöleissopimuksen (MLC 2006) vaatimusten täyttämiseen kansallisesti. Lisäksi ehdotetaan eräitä lain soveltamiskäytännössä esille tulleita muutoksia.

Esitys liittyy kokonaisuuteen, johon kuuluu lisäksi valtioneuvoston asetus STCW-yleissopimukseen tehtyjen muutosten voimaansaattamisesta, valtioneuvoston asetus aluksen miehityksestä ja laivaväen pätevyydestä sekä Liikenteen turvallisuusviraston määräys miehityksestä ja pätevyyksistä. Käytännössä sääntelykokonaisuuden sisältö tulee merkittävilta osin määräytymään mainituilla alemmanasteisilla säännöksillä.

Valiokunnan saaman selvityksen mukaan esitys aiheuttaa varustamoille ja merenkulkijoille jonkin verran lisäkustannuksia mm. lisäpätevyystodistusten ja ammattitaidon ylläpitämiseen tähtäävien kurssien uusimisesta viiden vuoden välein sekä eräiden pätevyyskirjojen vaihtamisesta uusien vaatimusten mukaisiksi. Esitys tulee myös lisäämään ainakin tilapäisesti koulutustarpeita. Asiantuntijakuulemisissa on tuotu esille, että koulutusorganisaatioilla ei välttämättä tällä hetkellä ole kaikilta osin riittäviä resursseja lisääntyvän tarpeen täyttämiseen. Valiokunta toteaa, että koulutusresurssien riittävyyteen olisi tärkeää kiinnittää huomiota käytännön toimenpitein.

Valiokunta katsoo saamansa selvityksen perusteella, että esitys on omiaan parantamaan meriliikenteen turvallisuutta. Valiokunta pitää merenkulun osaamisen kehittämistä ja tätä osaamista ylläpitävää koulutusta erittäin tärkeänä. Meriliikenteen turvallisuuden kannalta on ensiarvoisen tärkeää, että merenkulkijoiden osaaminen on myös turvallisuusasioissa korkealla tasolla ja näiden taitojen ajan tasalla pitäminen on järjestetty suunnitelmallisesti ja muutoin asianmukaisesti.

Valiokunta toteaa, että koulutuksen eräänä käytännön ongelmana on harjoittelupaikkojen rajallinen määrä kotimaisilla aluksilla. Työharjoittelun tarvetta olisi valiokunnan saaman selvityksen mukaan moninkertaisesti harjoittelupaikkamäärään verrattuna. Valiokunta toteaa, että jatkossa olisi tärkeää etsiä keinoja näiden harjoittelupaikkojen määrän lisäämiseksi, jotta suomalaisen merenkulun ammattitaito ja sen säilyminen voidaan varmistaa.

Valiokunta kiinnittää yleisesti huomiota valmisteilla olevan meriliikennestrategian tärkeyteen ja toteaa, että strategian valmistelun yhteydessä tulee arvioida erityisesti logististen kustannusten alentamiseen, meriliikenteen koulutukseen ja turvallisuuteen sekä merenkulun kustannusten lisääntyessä merenkulun taloudellisten toimintaedellytysten kehittämiseen liittyviä kysymyksiä.

Päätösehdotus

Edellä esitetyn perusteella liikenne- ja viestintävaliokunta ehdottaa,

että lakiehdotus hyväksytään muuttamattomana.

Helsingissä 28 päivänä marraskuuta 2012

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

pj.	Kalle Jokinen /kok	Janne Sankelo /kok
vpj.	Osmo Kokko /ps	Arto Satonen /kok
jäs.	Mikko Alatalo /kesk	Eila Tiainen /vas
	Ari Jalonen /ps	Ari Torniainen /kesk
	Jukka Kopra /kok	Reijo Tossavainen /ps
	Suna Kymäläinen /sd	Oras Tynkkynen /vihr
	Johanna Ojala-Niemelä /sd	Mirja Vehkaperä /kesk.

Valiokunnan sihteerinä on toiminut

valiokuntaneuvos Juha Perttula.